

[Ib Nørlund]

en økonomisk krise af dem, som kapitalismen med mellemrum fører os ud i af grunde, som allerede Marx i sin tid påviste, men det går dybere. Regeringen har allerede i nogle år siddet og ventet på, at et nyt opsving ville komme, som det ellers plejer. Det er udeblevet, og det er jo en af grundene til, at dens planer gang på gang er brudt sammen. Krisen er en krise for hele kapitalismens system. Det kan ikke løse de problemer, som må løses.

Statsministeren har, efter at visionerne er lagt på den hylde, hvor sådan noget anbringes, sagt, at han ser det som sin opgave at bringe det kapitalistiske samfund til at fungere. Det minder mig om Léon Blum, der i gamle dage definerede sin rolle som at være kapitalismens loyale bestyrer. Men at bringe det kapitalistiske samfund til at fungere er jo netop det, man ikke kan nu i dets forfaldstid. Det er jo det, I ikke har kunnet få det til, lige så lidt som jeres forligspartnere, når de har prøvet, og som de nu vil lokke jer til forlig om at prøve med endnu skrappe overgreb mod de arbejdende mennesker.

Med få måneders mellemrum viser erfaringen jo, at de forlig, der bygger på, at profitterne skal sikres før end alt andet, ingenting løser. Og ingen tror på det heller, og gør I det selv? At indrette sig på loyalt at bestyre kapitalismen betyder at give op i kampen mod krisen. Hvis noget skal bringes til at fungere til det arbejdende folks bedste, forudsætter det vilje og mod til at gå ud over det kapitalistiske systems rammér, til at handle på trods af storkapitalens magt. Ellers vil man forblive i den samme udvejsløshed som nu.

Som også tidligere tilskriver åbningstalen det væsentlige i den internationale økonomiske krise, at Danmark er i vanskeligheder. Det spiller naturligvis sin rolle, men dels er den krise også det kapitalistiske systems krise, dels er det, den først og fremmest nødvendiggør, at Danmark selvstændigt værges sig imod at få væltet byrderne fra kapitalismens verdenskrise i særlig grad over på sig. Men det gør man ikke det mindste for. Tværtimod udtrykker åbningstalen nærmest jubel over, at det Vesttyskland, som i forvejen tegner sig for den største andel af Danmarks eksportunderskud, vil forsøge at eks-

pandere og altså derved øge presset også på Danmark. Det er en højst ejendommelig visdom.

Jeg har i den forbindelse et par bemærkninger om de nævnte internationale problemer, for i sin internationale politik kan Danmark især sætte sig to formål, der kan lette det for byrder, som krisen påtvinger os udefra, nemlig at sikre sig selvstændige muligheder for at optræde og at fremme den internationale afspænding. Men når talen identificerer dansk udenrigspolitik med EF og NATO, så retter den sig imod disse formål.

Det eneste sted, hvor Danmarks økonomiske politik virkelig har vakt tilfredshed, er i EF. Herhjemme er forligspartnere jo imervæk lidt forlegne over for deres gerninger, men EF roser Danmark, roser det for at have fulgt deres råd dernedefra. Det er faktisk ikke uden sammenhæng med det, når modstanden mod EF ikke alene er usvækket her i landet, men styrkes og udbredes. Helt ind på nogle af de sidste ugers partikongresser kunne man jo mærke det. Det burde man drage lære af. Men når man nu åbenbart vil påtvinge landet EF-valg, så skal man også gøre sig klart, at man derved aktualiserer hele modstanden mod EF. De planer, som nogle har luftet her i dag, om at holde spørgsmålet om Danmarks fortsatte medlemskab af EF uden for EF-valgene, er planer, der vil blive gjort til skamme. Laver I EF-valg, vil I høste aktivisering og samling af EF-modstand, og tro ikke, at I klarer udenom ved et udvalg af tvivlsom sammensætning eller ved spærreregler som dem, hr. Christophersen foreslog!

Hvad angår afspændingens videreførelse, som er en livsbetingelse for Danmark, så kræver den bestandige anstrengelser især i retning af at få standset kaprustningen og få påbegyndt nedrustningen. NATOs politik og dens virkninger i Danmark trækker i modsat retning. Man kræver oprustning, siger man, for derved at skabe det, man kalder troværdighed om sine militære trusler. Men det nødvendige er langt snarere at skabe troværdighed om sin vilje til afspænding, for derigennem skaber man en udvikling, der kan føre fremefter, og det er jo derom alle kræfter koncentrerer. Men jeg synes, det skorter